

Bilaga 1 till överenskommelse om fördjupad samverkan om nyanländas etablering på arbetsmarknaden

5. Lokal modell

5.1 Kartläggning och analys av det lokala kompetensförsörjningsbehovet, Nora Kommun:

Siffrorna för det uppskattade behovet av ny arbetskraft inom yrkesgrupperna är baserade på statistik över avslutade anställningar från tidigare år samt uppgifter över hur många medarbetare per yrkesgrupp som fyller 65 år de kommande åren samt samtal med chefer i verksamheterna.

2017 skrevs 117 anställningsavtal för sommarvikarier inom vården. Behovet av vikarier ökande under 2018, då skrevs 139 st anställningsavtal. Vården söker alltid i första hand undersköterskor men på grund av bristen på utbildade undersköterskor anställs utbildad personal som timvikarier och på visstidsanställningar.

Bedömningen är att det under de kommande två åren kommer behöva tillsättas flertalet visstidsanställningar inom främst vården i Nora och att personer med personlig lämplighet för att arbeta inom vården och tillräckliga kunskaper i svenska kommer ha möjlighet att arbeta som timvikarie och visstidsanställd inom kommunen. Kommunens förhoppning är sedan att så många som möjligt väljer att vidareutbilda sig till undersköterska eftersom det krävs för tillsvidareanställning inom omsorgen. 10 personer som idag arbetar som uska/vårdbitråde väntas gå i pension under perioden 2018-2020, det är en minskning mot 17 personer som 2017-2019 fyllde 65 och väntades gå i pension. Tjänsterna inom skola och förskola är inte alls lika många. Inom förskolan så arbetar utbildad personal som vikarier men för att få en tillsvidareanställning behövs utbildning som barnskötare eller förskolelärare. Det har funnits ett politiskt beslut om att fördelningen mellan andelen förskollärare och barnskötare i Nora kommun ska vara 70 % - 30 %. Nytt politiskt beslut har fattats som gör det möjligt att gå ner till 50 % förskollärare om det inte finns att den kompetensen att rekrytera. Annan anställningsbar kompetens kan då vara barnskötare, pedagoger, beteendevetare eller socionomer. Elevassistenter och fritidsledare är mycket små yrkesgrupper. Viss personalomsättning är möjlig men ingen av medarbetarna fyller 65 inom de närmaste åren och ingen har heller sagt upp sig.

Tillsatta tillsvidare anställningar i Nora Kommun 2017-2018

2017: 47 Undersköterskor, 8 barnskötare (**2018:** 35 uska, 8 barnskötare)

Behov av rekrytering till Nora Kommun: (2018-2019)

Undersköterskor på kort sikt: (2år) 15 st. Krav Undersköterskeutbildning

Barnskötare på kort sikt: (2 år) 3 st. Krav barnskötareutbildning

5.1 Kartläggning och analys av kompetensförsörjningsbehovet, Arbetsförmedlingen

I februari 2019 presenterade Arbetsförmedlingen en ny prognos för 200 yrken. Den visar en fortsatt brist på utbildad personal, och därmed goda chanser till jobb inom många yrken fram till 2024. Men de ljusa framtidsutsikterna gäller främst yrken som normalt kräver utbildning, gärna en yrkesutbildning på gymnasiet eller på högskolan.

På topplistan över var det kommer att vara minst konkurrens om jobben om fem år finns flera vårdyrken som barnmorskor, psykologer, läkare, tandläkare och sjuksköterskor, men även undersköterskor. Civilingenjörer, tekniker och IT-specialister har en fortsatt god arbetsmarknad. Det ser också ljust ut för yrken inom bygg och anläggning, till exempel för murare, betongarbetare, elektriker och snickare. I hela landet råder brist på utbildade lärare.

Arbetsförmedlingen bedömer att de gymnasieprogram som ger bästa möjligheterna till jobb är bygg- och anläggningsprogrammet, fordons- och transportprogrammet, el- och energiprogrammet samt vård- och omsorgsprogrammet. Typiska yrken efter de här programmen är exempelvis anläggningsarbetare, fordonsmekaniker, elektriker och undersköterska. Dock gäller att en fullföljd gymnasieutbildning är viktigare än valet av gymnasieprogram.

Insatser som vägledning och motivation till utbildning som leder till jobb blir alltså ytterst viktigt då de som saknar gymnasieexamen/yrkesutbildning löper större risk att hamna i utanförskap och arbetslöshet.

Statistik, Nora kommun,	Januari 2018			Januari 2019		
	Alla	Kvinna	Man	Alla	Kvinna	Man
Arbetslöshet i %						
Totalt	7,8	6,6	8,8	6,9	5,9	7,9
Totalt, utrikesfödda	31,5	26,2	36,8	26	23,6	28,3
Ungdomar (18-24 år)	8,8	6,3	11	7,8	5,1	10
Utrikesfödda ungdomar	36,7	31	41,9	18	11,5	22,9
Totalt antal personer i målgruppen för DUNA	224	89	135	148		
Varav öppet arbetslösa och i program hos AF	151	57	94	115		
i åldern 16-24 år	44	15	29	38		
i åldern 25-49 år	100	37	63	64		
i åldern 50+ år	7	5	2	13		
med registrerad funktionsnedsättning	12	4	8	11		
Utbildningsnivåer (öppet arbetslösa och i program)						
Saknar formell utbildning				12	8	4
förgymnasial utbildning	70	30	40	43	19	24
gymnasial utbildning	43	12	31	35	12	23
eftergymnasial utbildning	38	15	23	25	16	9

5.2 Kartläggning och analys av målgruppens sammansättningar och behov, Arbetsförmedlingen:

I januari 2019 finns totalt 148 inskrivna personer på Arbetsförmedlingen som omfattas av DUNA. (2018: 224 st.) De som är öppet arbetslösa eller inskrivna i program hos Arbetsförmedlingen är 115 st. (2018: 151 st.) Av dessa är 83 personer nyanlända (varav 6 personer är nyanlända ungdomar) samt 32 personer är ungdomar som inte tillhör målgruppen nyanlända. Av den totala målgruppen för DUNA i Nora kommun saknar 55 personer en gymnasieutbildning och bedöms därmed som lågutbildade. Antalet personer som saknar gymnasieutbildning kan vara fler, eftersom validering av utbildningen inte alltid kan göras då utbildningsunderlag saknas.

2018: Identifiering av målgrupp i behov av insats i form av lokala jobbspår. (AF uppdaterar identifiering av målgrupper till nästa revidering).

Totalt har 90 personer ur den totala målgruppen bedömts vara i behov av insatser i form av de lokala jobbspåren. Analysen visar att 34st i nuläget har intresse inom spåret skola/förskola och 13st inom spåret vård/omsorg. Övriga 43st tillhör spåret kortutbildade, vilket innebär att de är i behov av annan insats.

	Skola/förskola	Vård/omsorg
Totalt	34	13
Varav		
Kvinnor	25	7
Män	9	6
16-24år	11	2
25-49år	20	10
50+ år	3	1

	Kortutbildade
Totalt	43
Varav	
Kvinnor	26
Män	17
Saknar formell grundläggande utbildning	9
Förgymnasial utbildning kortare än 9 år	18
Förgymnasial utbildning 9(10)år	10
Gymnasial utbildning	4
Eftergymnasial utbildning kortare än 2år	1
Eftergymnasial utbildning längre än 2 år	1
Forskarutbildning	0

5.2 Kartläggning och analys av målgruppens sammansättning och behov, Försörjningsstöd:

November 2017 fanns 10 ungdomar i åldrarna 18 – 24 år aktuella för försörjningsstöd, varav 6 stycken bedöms vara aktuella för insats inom DUNA. Mars 2019: 16 ungdomar varav 4 bedöms som aktuella för insats inom DUNA. Övriga kan t.ex. vara under utredning, vara sjukskrivna eller studera.

November 2017 fanns i gruppen ”försörjningsstöd flykting” 40 personer i åldrarna 25 – 65 år, varav 27 bedöms vara aktuella för insats inom DUNA. Mars 2019: En ökning till 63 personer i ålder 25-65 år.

Flertalet av individerna som är kartlagda från försörjningsstöd tillhör målgruppen utrikesfödda och kortutbildade, dvs. de saknar en formell grundläggande utbildning eller har en förgymnasial utbildning kortare än 9 år. Flera är väldigt språksvaga och har inte kunnat slutföra SFI. Deras behov av utbildning och individanpassad sysselsättning som stärker förutsättningarna till etablering i samhället och på den svenska arbetsmarknaden är stort. Med tanke på detta så deltar Nora Kommun i ett projekt som medfinansieras av Europeiska socialfonden och innefattar samverkan med 9 kommuner i Örebro län.

Kommunala aktivitetsansvaret, KAA

2017: Antalet unga (16-19 år) som kommunen har i sitt aktivitetsansvar: 93 personer. 21,5% av dem har genomgått fullständigt gymnasium utan examensbevis.

Våren 2018 hade kommunen 115 ungdomar i sitt aktivitetsansvar varav hälften var registrerade IM elever.

Ungdomar med arbete i Nora Kommun:

September 2017: 131 ungdomar 18-24 år fick lön utbetald avseende kommunalt arbete. 35 av dessa var månadsanställda och 96 var timanställda.

September 2018: 127 ungdomar fick lön av Nora Kommun varav 32 var månadsanställda och 95 timanställda.

5.3 Verksamhet i samverkan

Befintligt samarbete:

I regelbundna möten träffas vid olika tillfällen bl.a. arbetsförmedlare, arbeidskonsulenter, SFI-lärare, Komvuxlärare, integrationshandläggare, studie- och yrkesvägledare samt socialsekreterare. I dessa möten diskuteras samplanering och hur vi kan använda våra gemensamma resurser för att hjälpa individen vidare. Förslag på insatser kan vara praktik/arbetsträning, vägledning, utbildning, integrationsskapande insatser och olika typer av anställningsstöd.

Det finns en styrgrupp gällande DUNA-överenskommelse. Där ingår rektor för vuxenlärandeenheten, chef för arbetsmarknadsenheten (AME), chef för försörjningsstöd samt sektionschef på arbetsförmedlingen. Styrgruppen ansvarar för att sätta och mål och riktlinjer och sedan ge uppdrag till arbetsgruppen. Styrgruppens uppgift är också att utvärdera, utveckla och revidera nuvarande överenskommelse och gemensamma arbetsmetoder.

I arbetsgruppen ingår arbeidskonsulenter från AME, studie- och yrkesvägledare från vuxenlärandeenheten, försörjningsstödshandläggare samt arbetsförmedlare. Det kan också vara andra berörda samverkansparter såsom ungdomssamordnare, handledare IM samt integrationsenheten.

Arbetsgruppen jobbar aktivt med att utforma individuella lösningar för målgruppen och ska till styrgruppen skicka signaler om hinder och möjligheter i samverkan.

Därtill adjungeras handläggare från samverkansaktörer såsom resurser från mottagningsteamet. Mottagningsteamet är en del av samverkansteamet i Norra länsdelen där arbetsförmedling, kommun, försäkringskassan och psykiatrien ingår och de jobbar bl.a. med ungdomar som är i behov av samordnade insatser för att klara sin egen försörjning. Nora kommun har också ett avtal med Activa gällande främst ungdomar som behöver extra stöd.

Arbetsförmedlingen identifierar sökanden som tillhör målgruppen för den utökade överenskommelsen och använder sig av insatser såsom arbetsträning/prövning, förberedande utbildning och rekryteringsutbildningar. Arbetsförmedlingen och kommunen har överenskommelser gällande praktik och arbetsträning.

Kommunens arbetsmarknadsenhet är samordnare av de insatser som bedrivs inom kommunens verksamheter och är behjälplig med arbetsgivarkontakter när det gäller praktik och av arbetsförmedlingen lönesubventionerade anställningar. Nora kommun tillhandahåller studie- och yrkesvägledning.

AME och AF har en etablerad samverkan med kommunens ungdomssamordnare samt handledarna/lärarna på IM. Kommunen har ett aktivitetsansvar för de

ungdomar 16-20 år som saknar gymnasieexamen. Det innebär att kommunen står för kartläggning och aktivitet men arbetsförmedlingen kan vara med som en diskussionspart.

Tidig insats kan vara ett alternativ för att påskynda vägen till egen försörjning. I det här fallet betyder det praktisk insats av kommunen innan garantierna träder in.

Framtida utvecklat samarbete

Under 2019 fortsätter samverkan (beskriven ovan). Fokus för den fördjupade samverkan är kartläggning och insatser enligt de tre lokala jobbspåren samt utbildningsplikten. Arbetsgruppen för DUNA kartlägger och identifierar målgrupper och lämplig insats. Nästa steg är att utvärdera och följa upp resultat. Kartläggning kommer att göras kontinuerligt då nya personer bedöms bli aktuella för insats. Sådan kartläggning görs av alla berörda parter (socialförvaltningen, arbetsmarknadsenheten och arbetsförmedlingen).

Vår-19: Kartläggning och analys av främst individer kopplat till spåret kortutbildade pågår. Vi söker gemensamma lösningar till deltagare i etableringsprogrammet kopplat till utbildningsplikten. IFO ökar förväntningar på heltidsaktiviteter för sina klienter.

I samverkan (2017, 2018) har kommunen och Arbetsförmedlingen verkat för att de nyanlända ungdomarna fått tagit del av utökade insatser för feriepraktik. I det fall regeringen utlyser ekonomiska medel för liknande satsning 2019 så kommer AF och Nora Kommun verka för att fortsätta med detta koncept.

5.4 Individprocessen

Modul 1: Etableringssamtal sker parallellt med:

Modul 2: 0-7 månader: SFI i kombination med samhällsorientering och arbetsmarknadsnära insatser såsom validering av betyg och yrkeskunskaper. Matchning mot ett yrke och ge underlag för val av spår. Identifiering av de individer som omfattas av utbildningsplikten.

Modul 3: 7-24 månader: SFI kombination med studiebesök och praktik för att få inblick i kommunens verksamheter. Utifrån AFs bedömning erbjuds jobbcoachning, arbetsträning och fortsatt validering av betyg och yrkeskunskaper. AME och SYV kan erbjuda arbetsplatsbesök, praktik, vägledning och utbildningsinformation. (Framst mot reguljära studier) AF kommer endast kunna erbjuda rekryteringsutbildningar, d.v.s. utbildningar som är kopplade till ett utlovat jobb redan innan antagning. Viktiga verktyg försvunnit i form av extratjänster, introduktionsjobb och studiestartsstöd. Detta var tidigare en stor del av den långsiktiga planeringen för flertalet individer.

5.5 De tre lokala spåren

1. Bristyrket vård och omsorg:

Praktik i kombination med studier. Ev. anmälan och inskrivning i kommunens vikariepool för timvikariat och korttidsvikariat.

Mål: Yrkesvux: Omvårdnadsutbildning. Enstaka kurser eller helt program.

Hel/deltid. Distans eller platsförlagd.

2. Bristyrket förskola, skola.

Praktik i kombination med studier. Ev anmälan och inskrivning i kommunens vikariepool för timvikariat och korttidsvikariat.

Mål: Yrkesvux: Barnskötarutbildning, förskolelärare. Enstaka kurser eller helt program. Hel/deltid. Distans eller platsförlagd.

3. Kortutbildade: Att genom vägledning styras mot studier för att rustas och bli anställningsbara. Det erbjudas orienteringskurser i data, studiebesök och praktik.

*All-in projektet kommer in som stöd med aktiviteter som främjar

språkutveckling och samhälls-/arbetsmarknad- och entreprenörskunskap.

Studiehall planeras, med stöd på modersmålet för de större språkgrupperna.

*Projektet –All In

Deltagarna i projektet All-In anvisas från försörjningsstöd. Syftet är att för dem som står längst ifrån arbetsmarknaden öppna upp nya vägar till arbete, att minska utanförskap och fokusera på arbete och utbildningsinsatser som kan leda till egen försörjning.

Projektet utgår från individens förutsättningar för etablering i samhället och på arbetsmarknaden.

5.6 Unga och unga nyanlända, 16-24 år, utan fullföljd gymnasieutbildning

Under 2018 har SYV, AME, ungdomssamordnare och arbetsförmedlare uppdaterat rutiner och arbetssätt kring individer inom Introduktionsprogrammet samt det kommunala aktivitetsansvaret. Syftet är att stötta ungdomar till att fullfölja en gymnasieutbildning och att etablera sig på arbetsmarknaden, samt fånga upp ungdomar 16-20 som är utan aktivitet. Vägledning, motiverande insatser, praktik mm kan erbjudas vid behov.